

Nro. 44.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Juniusnak 3-ik napján,
1800-ik esztendőben.*

Béts.

A' Berlii Kir. udvarhoz rendeltetett Török követ Sait Bey, harmad naptól fogva itten málat.

Felséges Urunk, különös kegyelmességétől indittatván, mind azoknak a' szökevényeknek, a' kik külömben semmi egyéb nagy bünt nem tettek, 8 hónapokig tartó közönséges *pardont* méltoztatott engedni.

Hadi Történetek.

Ez úttal két helyről jött officiális hadi m.

X x

Übcsitásokkal szolgálhatunk. Egyik B. Kray Fegyvertármestertől, a' másik pedig *Melas* Lovasság' Generálissától jött. A' Bétsi Fő Hadi Cancellaria ilyen szavakkal tette ezen két hadi tudósítást az Udvari Ujságban közönségé: — „

* * *

„Fegyvertármester *B. Kráynak* egy *Ulmából* Május 25-dikénn tett jelentése szerént, a' *Sztáray'* táborának bal szárnya ellen, egy hathatós reá-ütéssel való *recoñnoscerozást* tett Május 24-dikénn az ellenség.

„Gen. Gróf *Gyulai*, ki is már több rend-béli történetek, alkalmatosságával magát ditsiretessen esmérteffé tette, ezen alkalmatossággal is, a' böltsesség és vitézség által vezéreltetvén, egy olyan kedvező idő-pontot tudott fel találni, a' melyben a' derék Fő Hertzeg *Ferdinánd'* Huszár Regementjének 6 Svadronnyaival, egy fél Lovas-battériával, és az Illiriai Oláh-Batalionnal, az ellenségnek szárnyába és hátába vágván, az 54-dik gyalog ellenséges fél Brigadát el-szélelesztette, és a' 8 dik Vadász Regementet egészfzen el-enyésztetete, 's annak Obersterjét is, 300 köz emberekkel, és sok prédául el-nyert lovakkal együtt, elfogta.

„Mind a' nevezett Generális Urnak, mind a' *Ferdinand* Fő Hertzeg Regementjének, *Löpper* Obersterjével és *Schmidt* Májorjával, 's az Illirus Regementbeli Májorral együtt, meg-adja Báró *Kray* meg-külömböztetett szolgálataik által érdelmelt ditséretjeiket — „

* * *

„*Melas* Lovasság' Generálissa Május' 18-dikénn írta *Nizzából*, hogy a' *Savona* várában ma-

gát hadi fogságra fel-adott Frantzia örző sereg, 1 Generalisból, 2 Brigadérosból, 47 tisztekből, és 998 köz emberekből állott légyen; az erőllég jó állapotban vagyon; és 140 ágyuk, 100 ezer gyalog-puska-töltések, feles puskapor, 's-egyéb készületek, találtattak benne.

„Minthogy egyéb-aránt azonközben ugy esett a' kémekek' hír hozásaikból Gen *Melas*nak értésére, hogy az ellenséges vezér *Berthier*, egy hadi sereggel a' *Wallis* tartományán keresztül *Aosta* felé, útban légyen; és, mint gondolni lehet, *Piemontban* bérontani akar: erre való-nézt, olyan rendelést adott Gen. *Melas*, F. M. L. *Keim*' elibe, hogy azokat a' Cs. Királyi seregeket, a' melyek már *Piemontban* vagynak, egy olyan ponton, a' melyet a' környülállások javasolni fognak, gyűlytse öfzfze; míg az alatt *Melas* Generál maga is, a' *Var*' vize mellett lévő sereget a' *Feldmarschall* lieutenant *Elsnitz*' kormányozása alatt hagyván, az itt nem szükséges képpen meg-kivántató sereg-osztályokkal, útját *Piemont*-; nevezetesen *Turin* várossa-felé veszi, hogy onnét a' további rendeléseket a'-szerént tehelle meg, mint a' környülállások kívánni fogják.

Hadi Történeteket illető több más féle Levelck.

Helvetziaiak: —

„Ezek Május' 14-dike' tajján úgy irtak, hogy: a' *Dijoni* Frantzia *reserva* sereg, a' melynek száma 60 ezerre tétetik, *Lucern* várossánál fogna öfzfze gyülekezni; a' *Lucern* nevü Kantonban *requisitzióba* vétettek is mind azok az ember- és ló-eleségek' neinei, a' melyek itt nem éppen elkerülhetetlenül szükségesek; a' *Dijonból* útnak indult *reserva* osztályok után, olyan rendelés bortsáttatott, hogy halasztás nélkül, rész szerént *Schaf-*

hausen, rész szerént a' *Wallis* tartománya felé *ma-schéroz*zanak, a' hova azonnal útnak is kerekedtek. A' reserva tábornak egy, része tsakugyan, miért miért nem, kétség kívül némely Frantzia országi belső történetekre nézve, az országban beenn maradni parantsoltatott.

Német Országok: —

„Az alatt, hogy a' háboru tüze, Felső Német országonn (a' *Svéviai* kerületben) heves langgal lobog, oda alíbb, 's nevezetesen *Maintz'* tájainn, olyan tsandesség uralkodik, mint békeesség' idejénn szokott. A' Váloztó Fejedelmi innenső Rénus-vidéki fegyveresek azonközben, egy va'ami 9000 fejből álló osztályá formáltatódván, már tökéletesen organizáltattak, és minden oránn a' *Ménus* és *Neckar* vizek között lévő vidékekre szállítatnak, hogy a' *Monheimnél* által jött kistsiny Frantzia tabor' mezdolását szemmel tartásák, 's annak további előnyomulását, minthogy a' Császári Királyi katonaság innét már mind *Ul-mához* takarodott, meg gátolják.

Sőt a' mult Május' 19-dikénn már öfzfe is tsaptanak ezen Máintzi Fejedelmi fegyveres népek, melyek között tsakugyan Császári katonaság is volt, egy ellenséges csoporttal, a' mely *Máintzból Frankfurtnak* vette útját. Az ellenség ezen alkalmatótlággal, *Hochheimhoz* vízfűzä nyomattatott; 2 ágyuja elvétellett; fogságra is éltek közzüle. Vitéz-módra viselték a' Fejedelmi fegyveres népek magokat.

* * *

Az *Augsburgból* Május' 27 dikénn rész szerént dél előtt rész szerént estve indúlt levelek szerént, az ellenség' szélfő posztjai az ő jobb szárnyánn

ekkor *Swabmünchennél* állottanak, a' melly még 6 orányi járó-föld *Augsburgtól*. A' mely fzerént az ellenség már most oldalfélt vetett *frontot* Ulmának.

Francia Respublika.

A' Fő Conzul, mint a' Frantzia Nationale Institutumnak az az, a' Tudományok és szép mesterségek tudós Társaságának Előülője, minden Német Országi Universitásoknak és tudós Társaságoknak, még *Dijonban* lett el indulása előtt meg küldötte azon *mathematico-phylicum* Programmat a' mellyet ezen esztendőben jutalom nyerés mellett ki adatott, arra kérvén, a' melle ragasztott levelében azokat, hogy ők se sajnátlyanak annak meg fejtésében foglalatoskodni. Ezen azokhoz küldött levelének e' vólt a' foglalattya:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Uraim! Meg küldöm azon természeti Tudományban való Problemának programáját, a' mellyet a' Fr. Nationale Institutum minden Nemzetbeli Tudósoknak ki adott. — A' leg jobb munkának rendeltetett jutalmak, azoknak a' helyeseknek, a' kik ezen tárgyaknak ki dolgozására alkalmatosok, sokkal erőtlenebb indító okok fognak lenni, mint az a' ditsőség, a' melly az arról leendő meg győződésből fog származni, hogy ő is elő segéllette az emberi esméretnek elő meleteit. Mivel meg van a' Nationale Institutum arról győzöttetve, hogy mind az, a' mi a' tudományokat öregbíti, minden meg világosodott Országbeli Tudósoktól a' leg szentebb kötelességnek fog tartatódni; reményli, hogy Kigyelmekek, vagy minden magok közt ki jövő Zsúrnálokba bé fogják ezen programmat iktatni, vagy más útonn és módonn is közönségessé igyekeznek azt tenni. Költ *Párisban Floreálnak 15-ikén* (Majus-

nak 5-ikén) a' Francia Respublikának 3-ik esztendejében:

A' Párisi ujjabb levelek ilyen nyughatatlansággal egyvelített hangon irtak az Egyiptomi környülállásokról: — „Remélettük (igy szollanak) hogy a' mi Egyiptomi seregeink, onnet még olyan jókor haza érkehetnek, hogy magokat a' *Dijoni* reserva táborhoz tsatólhatják, 's-a' békességnek meghodoltatásából még részt vehetnek. Hanem a' *Mársiliához* érkezett legujjabb tudósítások szerint, *Anglia cathgorics* vizsgálta azt a' mi nagy szivü ajánlásunkat, hogy *Egyiptomot* a' maga előbbeni Urának a' Portának vizsgálá adjuk. Az *Alexandria* előtt álló Anglus hajós sereg' vezere, parantsolatot vett a' maga országló - székétől, hogy nem tflak minden Egyiptomból el-evező hajókat el-fogjon, hanem a' *Nagy vezér és Ktőber* között való Capitulatziót, is telyességgel meg ne ösmerje. A' mi táborunk azonnal, hogy ezen váratlan dolognak híret meg hallotta, olyan fekvésre helyhezette magát, melyhezképpelt az ellenségnek minden az iránt való reménsége elenyészett a' felől, hogy seregeink elibe keményeb fel-tételeket irhasson.“

Mikor a' Justic-Minister a' Préfectusokat az Első Consulnak bé-mutatta, mindenik egy-egy beszédet intézett a' Consulhoz; a' ki is ismét mindeniknek beszédjét ilyen formáju felelettel vizsgáltagóltá: — „Mikór Frantzia országnak kebelét a' faktziók tépáfzták szerte-széljel, szükségképpen roszszúl kellett az igallág' ki szolgáltatásának folyoi. Nem lehetett külömben a' dolog. Ez az állapot, 10 esztendőig tartott. Néktek szükség ennek véget vetni. Soha ne kérdjétek azt, hogy az az ember, a' ki nállatok igallágot keres, melyik párthoz tartozzék: hanem mindeneknek

leg kisebb részre-hajlás nélkül szolgáltatások - ki az igasságot. A' fegyver a' külső Hatalmasságok ellen, az igasságnak ki szolgáltatattatása pedig a' hazafiak között, helyhezveti batorságos állapotba a' békeséget, &c.

Lafayette György és Segür ifju hazafiak, mint Al-Hadnagyok, a' Dijoni tábornál válioltak szolgálatot. — Belleville volt Genuai Frantzia Agens, a' mult Május' 14 dikénnismét oda indítottott Párisból: miként fog oda el-jutni? a' jövődő napok és környülállások mondják-meg?

Nagy Britannia.

A' közelébbi vásár' alkalmatosságával minden előre való készületek úgy tétetnek volt *Londonban*, hogy az eleségnek meg-drágulása miatt okoztatható nyughatatlanlagnak minden rossz következései, meg-gátoltatódhassanak; a' katonaság mindenütt készen állott, és a' vásárnak bevégződéséig mind örökké patrollérozó tsoportokat küldöztek széljel *Londonnak* Napnyugoti részében. A' félelemre némely el-szélesztetett nevetlen irások adták voitz az alkalmatosságot, melyekben a' mészárosok fenyegettettek, ha a' hús' árrát alább nem szállitják. A' hús' drágaságával a' kenyér' drágasága is ölsze jött, és az okozta, hogy ilyen gráditsra hágott a' béketelenség. Egy fontusnak, a' Német pénz szerént szoliva, 8, 12, vagy 15 jó Garasonn is ('s-ez szerént 1 Garas hijjan 1 N. Forintonn) adatott fontja.

Azon expeditzió iránt, melyet az Anglusok még az idénn az ellenség ellen valahol tenni szándékoztak, mind nagy halgatás uralkodik még ed-

dig. Az Angliai Országló szék tsak annyit hirdetett-ki az Udvari Újságban ezen expeditzió felől, hogy ennek haladása, egéltzfzen egyéb okok, és telyességgel nem az *Orosz* seregeknek hazájokba való vízfzáz-útazások által, okoztatott légyen; annyival is inkább, hogy a' *Wight* szigetjénn azonkívül is még 5 ezer *Hollandus* katonák táboroznak, a' kik a' Helytartó-Hertzeg' pártjánna vagynak.

Batava Respublika.

Annak a' Franciaia 10 ik dragonyos Regementnek, a' melly néhány hólnaptól fogva *Amsterdam*ba és *Harlemben* fekütt őrizeten, a' Fő Conzul rendkívül való Kurir által küldött parantsoletjából a' Genevai reserva armadiához kellett marsirozni. Ezen kívül több seregek is fognak Hollandiának napnyugoti osztáyaiból oda küldetetni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ezen Respublika' tengerre fekvő tartományainak védelmezésére, még most is, mind szüntelen tétetődnek a' szükséges reudelések, és egy áldott nap se múlik el, a' mellyen vagy a' *Maas*, vagy a' *Scaldis* vizéből fegyveres hajók ne mennének a' tenger partyaihoz. Minthogy leg inkább attól tartnak a' Belgák, hogy Zelandiába igyekeznek az Anglusok ki szálni, arra való nézve minden figyelmetességeket a' *Walcherni* szigetnek védelmezésére fordították. E' végre 5000 főből álló Franciaia és Batavaus seregek fognak *Vlissinga* és *Midelburg* közt táborba szállani

* * *

NB. A' Pünkösdi inneplések miatt, most tsak árka 11al kézfülhetett-el a' betű-fzedőnk.